

BÁTASZÉK ÉS SÁRKÖZ

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI, TANÜGYI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Szerkesztőség: Bátaszék, Király-ut.
Kiadóhivatal: Bátaszék, Zrinyi-utca.

Kéziratokat nem adunk vissza.

SZERKESZTIK és KIADJÁK:
JOÓ KÁROLY és SZÉL GÁSPÁR.

Megjelen minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Nyilt-térben egy sor 30 fillér.

Bátaszék, 1904. május 31-én.

Kereskedőink egyesülése.

A hazai közgazdasági életnek piros betűs dátuma volt piros pünkösdi napja. A magyar kereskedő világ szervezkedése, tényleges megalakulása esett erre a napra. Közel másfélezer kereskedő gyűlt össze a fővárosból és vidékről erre a historiai jelentőségű alakulásra, az Országos magyar kereskedelmi egyesülés a közgyűlésére.

A közgyűlés eseményei, lefolyása új irányt, perspektívát nyitottak meg a magyar kereskedelemnek és hatalmasan juttatták kifejezésre az egyesülés nagy hivatását.

Ez a hivatalos — dicséret a magyar kereskedői testület hazafiasságának! — első sorban nemzeti s ez a körülmény már egymagában a leg-

sebb reményeket kelti az új intézmény jövőjéről fejlődésére és felvirágzására.

Óriási erő rejlik ebben az egyesülésben, amely erő nemcsak a magyar kereskedelemre lesz kihatással, hanem a magyar közgazdasági életre is. A kereskedői szervezkedés vezetői a helyzet és viszonyok széleskörű átlátásával kimondták a közgazdasági élet orvoslásának szükségét, amelyet nem abban látnak, hogy támadják a más közgazdasági faktorokat, hanem abban hogy a kereskedelmi érdekeket a maguk helye szerint helyezik el.

A gazdasági önállóság, — ez a cél, amely felé a felvilágosult, a bőséges tapasztalatokon okult magyar kereskedő világ tör. És e cél elérésére már erős kereskedői közvélemény alakult, amely nyilván napról-napra erősödni fog.

Azt mondják: nemzeti és gazdasági feladatainkat csak úgy oldhatjuk meg, ha az önálló vámterület mezejére lépünk. Mi, a közönség, az ily nagyarányu, nemzeti fontosságú szakkérdésben jórészt laikus közönség el kell hogy fogadjuk ezt az állítást, mert hiszen kereskedők mondják. Kereskedők, akik közvetlen tapasztalatok, kutatások és tanulmányok alapján jutottak e meggyőződésre.

A politikai közélet új jelszavai között is egyre sürűbben szerepel az önálló vámterület. Ha a politikai jelszavak megbízhatlanok, biznunk kell az erős kereskedői közvéleményben, amely nem hazudhatik mert hazugsága a kereskedőket ölné meg.

Tehát az önálló vámterület. Ez a reformgondolat, amely új lendületet adna Magyarországnak fejlődésének és újra kipattantáná az ország enervált erőit

TÁRCA.

Hazafiság tanítása a történelmi tanításban.*

Tisztelt Közgyűlés!

A tolnavármegyei tanítóegyesület 1903. év május havában tartott közgyűlésen nekem jutott osztályrészül ez a tagadhatatlanul szép és nemes kérdés fejtegetése, mily módon kell a történelem tanításába annyi intenzitást önteni, hogy a gyermeknek fogékony lelkét a hazaszeretet szent és mindenekfelett való érzelme hassa át? E kérdés nemcsak pedagógiai fontosságú, több annál. Nem tévedek, ha azt mondom, hogy etikai és szociál-politikai jelentősége van, mert t. közgyűlés, míg az iskolában előadott tárgyak tulnyomó része az értelem fejlesztésének szolgálatába szegődik

* Szabadon elmondotta Weigl Lujza székesszárdi tanítónő a Tolnavármegyei Általános Tanítóegyesület 1904. évi május hó 26-án Bátaszéken tartott közgyűlésén.

s ennek megfelelően a gyakorlati élet követelményeit tartja szem, előtt, addig a történelem tanítása elsősorban a gyermek képzeletét és érzelmvilágát foglalkoztatja s így közvetve első sorban lelkületének, jellemének kialakítására hat a legnagyobb mértékben. Oly idők s oly áramlatok sodra éri a nemzeteket, midőn két nagy mozgó eszme ütközik össze egymással hatalmas erővel: egyrészt a régi ideálokhoz való törhetetlen ragaszkodás melyek közt legelső helyen áll a magyar nyelv és hazaszeretete, hisz nemzeti életet nemzeti nyelv nélkül gondolni is lehetetlen; a másik, melynek célját Madách a Falauzter rendszerben rajzolja oly karakterisztikusan mélyreható vonásokkal, mondatván Ádámmal: „Mi ország ez, mi nép, melyhez jövünk?” Lucifer felel: „E régi eszmék többé nincsenek. Nem kiserü volt-e a hon fogalma? Előítélet szülte egykor azt. Szűkkeblűség, versengés védte meg. Most már egész föld a széles haza.” E két eszme harcában mi a régi ideálokhoz ragaszkodunk. „Hazát kiván,

hazáért ver szívem“ mondjuk a költővel s ezt a lelkesülést, az emberszív e szent örök tüzet felgyújtani a fogékony gyermekkebelbe, a tanító legszebb, legnemesebb feladata.

A történelem a legrégebb tudományok egyike, majdnem oly régi, mint maga az emberiség, hisz szála az emberiség kezdetére vezethető vissza, tehát a szakadatlan életet tárja elénk, mely Istentől eredt s melyen a Gondviselés örökös kezének hatása látszik. Az ó-közép és újkor tanulmányozása nem csak azért fontos, mert az emberiség tükré tárja elénk, hanem a múlt megismerése mint egy kulcsa a jövő élet titkának. Nekünk elemi iskolai tanítóknak édes hazánk történelmének ismertetése jutott ki osztályrészül.

Mi módon kell most már t. közgyűlés a történelem tanításában eljárjunk, ha föntemlitett célunkat elérni óhajtjuk. Ezt fogom néhány szóval vázolni s kérem szives türelmüket néhány percre.

Miután a történelem tanításának talaját a 4. alsó osztályban mesék, albeszélések s a

Bátaszéken a „Korona“-szálló

a kereskedelmi utazók találkozó helye. — Kitűnő magyar konyha, kiváló finom borok és szolid kiszolgálás.

Mérsékelt szobaárak.

Hát lássuk! A reformgondolat, mint minden újító eszme a világon, úgy látszik, harcra fog támasztani. Kivel szemben? Nem magunkkal szemben, hanem Ausztriával, akinek létérdeke, hogy maradjon a vám is közös, aminthogy egész nemzeti életünk szellemét megbénítja ez a közösség.

Harcolni fogunk Ausztriával. Valójában a régi, a folytonos és jelenlegi harc folytatódik vele új, megváltozott formában. Egyszer ezért, máskor másért. Ezuttal önálló vámterületért.

És a harc sikeres lesz. Ha van kérdés, amely a nemzeti közvéleményt ki tudja tüzesíteni, úgy ez a kérdés az, amely anyagi erejével hajt egy táborba bennünket. Így lesz ez.

A kereskedő a különböző nemzeti érdekesoportok érdeksolidaritásának leghivatottabb szószólója. Ez nem frázis. Kereskedőinknek a nagyközönség érdekeiért való lovagias sikraszállása nem is pusztán önzetlenség és önfeláldozás. A kereskedő védelmezője a nagyközönség érdekeinek egyszerűen azért, mert az ő legönzőbb érdeke azonos a közönségével. Ez az új küzdelem, amely mértékben a kereskedők anyagi javát szolgálja, olyan mértékben közérdeket is szolgál, nagy nemzeti érdeket, az ország jövő boldogulásának életbevágó feltételeit.

T A N Ú G Y.

Közgyűlés.

Tolnavármegye általános tanítótestülete az évi közgyűlését múlt hó 26-án Bátaszéken

többi tárgyak alapján előkészítettük, az 5 osztályban megkezdjük a tulajdonképpeni anyag ismertetését, mely kellő alakban nyújtva a gyermeknek összes lelkitehetségei művelésére szolgál. E tehetségek közül az eseményérzék, mely már a kis gyermekben is megvan, megérdemli, hogy tápot adjunk neki a nevelés összhangzatos elvénél fogva.

Azonban az elemi iskolai történelem nem lehet rendszeresen összefüggő, teljes, mert a tananyag nagy halmaza ezt kizárja, mégis, hogy egészet alkosson, azt el lehet érni. Miután a történelem változatos eseményeknek, szakadatlan életfolyamatnak összefonódó complexuma (tömege) ennél fogva úgy kell eljárunk, hogy egy-egy főszemélyt állítunk a központba s ez által képviseltetjük az illető kört, tehát a fokozatok közül az életrajzot, szemléleteit választjuk. De az elemi iskola a dolog természeténél fogva, a történelem tanításának csak oly fokát bírja meg, hol még nem annyira a logika szabályos működése, mint inkább az érzelmek és képzetek változatos hullámzása nyilvánul meg. A kép-

a Kossuth Lajos-utcai iskolai épületben tartotta meg. A vármegye minden zugából idesereglett népnevelők jóleső örömmel látták ez alkalommal, hogy Bátaszék intelligentiája miképpen lelkesedik a tanügyért. A hosszú, de érdekes ülést végig ülte nem egy laikus uri ember, s élvezettel hallgatta a magas színvonalon álló, szabadon előadott értekezéseket, s szellemes eszmecseréket. Az ülés, melyen Tolnavármegye kiváló és fölötté buzgó kir. tanfelügyelője, Tihanyi Domokos elnökölt, a Hymnus eléneklésével d. e. 1/210 órakor vette kezdetét. Elnök részvétellel parentálta el Somogyi János volt bonyhádi igazgató tanítót és Koroncy Mária volt bátaszéki tanítónőt. A közgyűlés a nevezett tanítók halála fölötti mély fájdalmát jegyzőkönyvbe iktatni, s erről a megholdogultak hozzátartozóit jegyzőkönyvi kivonatban értesíteni határozta. Ezután Erdődi Lipót „Gyermektanulmányozások“ című értekezése következett, melyet szerző szabadon adott elő. A közgyűlés előadónak szépen sikerült értekezéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Következett Máté József jegyző jelentése, mely szerint a bíráló-bizottság a beérkezett pályamunkák közül Nagy Béla kir. tanfelügyelősségi tollnoknak „Néptanítók és a nemzeti eszme Tolnavármegyében“ és Károlyi Károly tolnai áll. iskolai tanítónak „Mit tehet a tanító községében az alkoholizmus meggátlása ügyében?“ című munkákat pályadíjjal jutalmazta. A jövő közgyűlésre pályatételül kitűzték a következő kérdést: „Miképp gátolhatja a tanító saját hatáskörében az amerikai kivándorlást?“ Ezután Ács Lipót szekszárdi főgymnaziumi tanár fölötté érdekesítő és tanulságos előadása következett a népiskolai új rajztanítási módról. Elvezetes előadását a jelenvoltak éljenzéssel honorálták, a gyűlés pedig jegyzőkönyvi köszönetet szavazott neki. A tárgysorozat fénypontját Weigl Lujza szekszárdi tanítónő szabad előadása képezte, ki „Hazafiság a történelmi tanításban“ című dolgozatával óriási hatást keltett. Rendkívül kedves megjelenésével, üde hangjával, mély tudást eláruló s

zelem tehát inkább kiváló alakokat kíván, kik a közönséges emberek sorából kiemelkednek s akár erényük fenségével, akár bennük megdöbbentő nagyságával az erkölcsi világrend egyetemes törvényét képviselik s így a megérdemelt jutalom, vagy bűnhődés prototípusaivá lesznek. Meg kell mutatnunk, hogy az örök változandó is ugyanazon törvényeknek van alávetve s az események látszólagos harmoniatlanságában is magasabb egység honol.

De a tanító csak akkor éri el célját, ha azt, a mit mond, át is érzi, ha szavából lélek sugárzik ki, mert Horatius is azt mondja az etrs Poetikájában: „Ha azt akarod, hogy sirjanak, úgy neked kell először sirnod.“ Legyen mindenekelőtt a tanító hazaszeretettől áthatva. Ragaszkodjék ő maga szeretettel, törhetetlen hűséggel, ahhoz a földhöz, melyet több mint ezer éve, őseink vértük árán megszerettek s ezer baj közt fenntartottak.

De nem egészen helyesen fejeztem ki magamat, hisz a hazát nem az élettelen halmok, térségek, hanem az emberek tezik,

szinmagyarsággal előadott értekezésével a hallgatóságot valósággal lebilineselte. Szünni nem akaró éljenzéssel jutalmazta a jelenvolt közönség a kiváló képzettségű tanítónő érdekes és gyönyörű előadását, a közgyűlés pedig általános helyesléssel köszönetet szavazott neki. Érdekesítő értekezését lapunk mai számának „Tárca“ rovatában hozzuk. Szerk.) Ezt követte Gere Antal ozorai tanító „Földrajzi alapfogalmakról“ című fölolvása és Dezső László nagydorogi tanító „A lélek kutatásainak újabb eredményeiről“ című szabadon előadott értekezése. Különösen utóbbi érdekes pszichológiai fejtegetéseit hallgatta élvezettel a közönség. Máté Károly tolnai áll. iskolai igazgató tanító az állami gyermekvédelemről alkotandó szabályrendelet kérdésében tett javaslata után Schuler József helybeli tanító tett jelentést az Országos Bizottság működéséről. Egyben felhívta kartársait, hogy a f. évi július 4-én tartandó egyetemes tanítói gyűlésen minél többen részt vegyenek. Most Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő indítványára a közgyűlés üdvözlő táviratot menesztett Berzevicy Albert dr. kultuszminiszterhez és Ujváry Béla, a „Néptanítók Lapja“ szerkesztőjének, utóbbinak az „Eötvös alap“ körül szerzett érdemeiért. A miniszter az üdvözlő táviratra a következőt sürgönyözte: „Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő urnak Bátaszék. A Tolnavármegyei Általános Tanítótestület nevében mai közgyűlése alkalmából. kifejezett üdvözlőtelért őszinte köszönetet mondok. Berzevicy.“ Egyéb kisebb egyleti ügyek elintézése után a „Szózat“ eléneklésével a közgyűlés d. u. 1 óra után fölcszlott.

Tűzoltói szaktanfolyam tanítók részére.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak 1904. évi május hó 16-án 48,856. sz. alatt kelt leirata értelmében tudatom tanterületem tanítóival, hogy a „Magyar Országos Tűzoltó Szövetség“ által folyó évi augusztus hó 22-ikétől szeptember hó 10-ig terjedő időben Budapesten XII

mert a magyar lélek kialakása, a hazát is idegen földre változtatná. Tehát magyar érzés, gondolkodás, a faji összetartás ereje éljen erősen lelkében. Őrizze hiven hazája szokásait, erkölceit tudja becsülni, a mi szépet, jó és hasznost hazája minden téren nyújt, mert a külföldiség vadászásában fakad a romlás forrása. A haza javát helyezze mindenekelőtt.

Nincs nemzet, melynek isteni és emberi jogok szerint több joga volna sajátjához, mint a magyarnak, ki hazáját bős hullámok torlódása közt is mindig erős kézzel biztos révbe tudta vezetni. Kell, hogy a tanító Kölcseynek a hazaszeretetről mondott ezen szavait szíve legmélyére véssze be: „Szeresd a hazát! Boldog leszel, ha a férfikor napjaiban e szavakat úgy fogod érthetni, úgy fogod érthetni, úgy fogod érezhetni, a hogy kell. Hazaszeretet egyike a kebel legtisztéletreméltóbb szenvedelmeinek, de sok kívántatik, míg annak tiszta birtokába juthatunk!“

Igyekezzék, hogy e birtokot magának megszeresse s hasonló szellemben hasonló növendékeire is. Kedveltesse meg velük első

országos tűzoltó-tiszti szaktanfolyam fog tartani.

A részvételben való írásbeli jelentkezés határideje 1904. augusztus 10-ike. A jelentkezés a magyar országos tűzoltószövetség elnökségéhez (Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 2. sz. személyesen jelentkezni.

Tandijat vagy beiratási díjat senki sem fizet, sőt az eszközök és szerelvények is díjtalanul állnak rendelkezésre. Az ingyenes elszállásolásban részestlni óhajtók ebbeli igényüket írásbeli jelentkezés alkalmával, augusztus 10-ig tartoznak a szövetség elnökénél bejelenteni.

Öt 80 koronás ösztöndíj is tüzetett ki.

Vasuti utazási kedvezményben is részesülnek azok, akik augusztus 10-ig jelentkeznek s tudatják, hogy mely állomásból kiindulól, mely vasuti irányt kívánják igénybe venni.

Tekintve az ügynek nemzet-gazdasági és humanitárius szempontból való egyaránt nagy horderejű fontosságát, felhívom tanterületem tanítóit, hogy a tanfolyamon minél számosabban részt venni sziveskedjenek.

Szekszárd, 1904. május 27.

Tihanyi,
kir. tanfelügyelő.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérjük mindazon előfizetőinket, akiknek előfizetése folyó évi május hó 1-én lejárt hogy azt megújítani s az összeget lapunk kiadóhivatalába beküldeni sziveskedjenek. Azon t. előfizetőink, kik a nyarat fürdő- vagy üdülőhelyen töltik, sziveskedjenek a lap odaküldése érdekében levelező-lapon hozzánk fordulni.**

— **A baja—bátaszéki hid.** A Kaposvárott megjelenő „Népjog“ a következőket írja: Ugy értesülünk, hogy a baja—bátaszéki dunai hid építését még a nyár folyamán megkezdik. Csak azt várják még, hogy a király a beruházási törvényjavaslatot szentesítse. Ez a hid Kaposvárra nézve különösen

fontossággal bír, mert a baja—bátaszéki hid megnyitásával a vasuti forgalom nagymérvű növekedésére számíthatunk. A vasuti forgalom növekedése pedig szükségképen kihat a város gazdasági életének egyéb ágaira is. A magyar alföldnek, sőt az erdélyi és délmagyarországi megyék egy részének Steierország s Dél ausztria felé gravitáló forgalom nagyrészt ezen vonalon fog lebonyolódni, s ennek a vonalnak Kanizsán kívül nincs nagyobb állomás, mint Kaposvár. A kaposváriaktól (főleg a kereskedőknek szól) függ tehát, hogy a viszonyoknak ezen kedvező alakulását a maguk előnyére kiaknazzák és reméljük, hogy a kereskedők válllvetve fognak igyekezni a városi hatóságokkal, hogy ezen nem mindennapi előnyöket a modern haladás — s nem a csökönös maradiság — szellemében a város minden polgára jólétének előmozdítására használjuk fel.

— **A II. osztályu szolgabírák.** A „Pécsi Napló“ írja, hogy a tolnamegyei tisztviselők közül leginkább az új találmányu II. osztályu szolgabírák elégedetlenek a fizetésrendezéssel. Nem annyira a fizetések alacsony mérve miatt, mint inkább azért, mert az első osztályba sorozandó négy idősebb szolgabíró közt két olyan is van, kinek kvalifikációja nincs s ezek most rangban a néhány évvel fiatalabb, de jogvégzett szolgabírák elébe lesznek helyezve.

— **Közgyűlés.** Bátaszék község képviselőtestülete 1904. évi június hó 5-én d. e. 9 órakor rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal. 1. Az isk. alapvagyontőkéjének állampapírba való elhelyezéséről értesítő 501/904. sz. közig. bizottsági határozat közlése. 2. Az isk. alapvagyont 1903. évi számadásának a közoktatási miniszterium számvevősege általi jóváhagyásának közlése. 3. Cíkó község kérelme vásár engedély elnyeréséhez szükséges nyilatkozat iránt. 4. Igazgatói tiszteletdíjat megtagadó képv. határozat ministeri jóváhagyásának közlése. 5. Dörnyei Ferenc igazgató tanító kérelme tanítói lakása átalakítására tett kiadásai aránylagos megtérítése iránt. 6. Czerner

— **Kérdőpárba.** Mittwég Dénes kajmádi uradalmi gazdatiszt, mult hó 30-án Szekszárdon a „Szekszárd Szálló“ kistermében kérdőpárba vitott Vilesek Sándor József-pusztai bérlővel. A párbaiban Vilesek Sándor az újján szenvedett egy jelentéktelen vágást, miután a segédek a párbaibt befejeztnek nyilvánították. A párbaib oka szóbeli összekocsnás volt. A felek párbaib után nem békültek ki.

— **Kik lettek katonák?** 1904. június 1-én tartott fősorozásban besorozott hadkötelesek. I. korosztály. 1. L. vitz József, 2. Stele József, 3. Gubicska Sándor, 4. Czeringer János, 5. Sonner Péter, 6. Faidt József, 7

Lajos hentes települési engedélyérti kérvénye. 7. Gehring Tamás utóajánlatát elfogadó képv. határozatot jóváhagyó törvényhatósági határozat közlése. 8. A dolinai iskolaházvételt jóváhagyó törv. határozat közlése. 9. öz. Poszovác Istvánné segély iránti kérvénye. 10. A községi előfogatos szolgálat bérbeadása iránti határozat. 11. Az összes községi 1902. évi s a közs. közmunka és közbirtokossági 1901. és 1902. évi számadások megvizsgálása. 12. Mészárszék bérbeadásának jóváhagyása. 13. Liebhauser János kérvénye elmebeteg neje kórházi költségeinek részbeni viselése iránt. 14. Előljárói jelentés az állatvásártér szabályszerű bekerítéséről. 15. Telekönyvi betűsoros névjegyzék beszerzése iránti határozat. A képviselőtestület a következő határozatokat hozta: 1—2. Tudomásul vétetett. 3. Megajánlatott. 4. Tudomásul vétetett. 5. Elutasított. 6. Települése tudomásul vétetett. 7—8. Tudomásul vétetett. 9. Havi 6 korona a szegénypénztár terhére megszavaztatott. 10. Elöljáróság a bérbeadásra megbízott. 11. Különböző észrevételekkel tudomásul vétetett. 12. Jóváhagyott. 13. Elutasított. 14—15. Elhatározott.

— **Érettségi vizsgálat.** A szekszárdi állami főgimnáziumban a szóbeli érettség, vizsgálatot folyó évi hó 21-én kezdik meg. melyen Dr. Kuthy Vince székesfehérvári: állami főreáliskolai igazgató és helyettes tanterületi főigazgató fog miniszteri biztosul szerezni.

— **Kérdőpárba.** Mittwég Dénes kajmádi uradalmi gazdatiszt, mult hó 30-án Szekszárdon a „Szekszárd Szálló“ kistermében kérdőpárba vitott Vilesek Sándor József-pusztai bérlővel. A párbaiban Vilesek Sándor az újján szenvedett egy jelentéktelen vágást, miután a segédek a párbaibt befejeztnek nyilvánították. A párbaib oka szóbeli összekocsnás volt. A felek párbaib után nem békültek ki.

— **Kik lettek katonák?** 1904. június 1-én tartott fősorozásban besorozott hadkötelesek. I. korosztály. 1. L. vitz József, 2. Stele József, 3. Gubicska Sándor, 4. Czeringer János, 5. Sonner Péter, 6. Faidt József, 7

tanító, ki a történelmet élesen és világosan taglalja, az évszámokkal tisztában van, de szíve nem dobog az emberiségért, nem lelkesül ama magasabb eszmékért, melyek a történelemből előcsillámlanak s előadása a szívet üresen hagyja. Iparkodjék tehát tanításában a kellő magaslatra emelkedni s oda hatni, hogy szíve melegét, a mult iránti lelkesültségét tanítványainak a történeti igazság meghamisítása nélkül átadhassa.

Deritse fel a gyermekek előtt, hogy az igazi hazaszeretet nem véráldozatokban, sem szóban, külsőben, balga tüntetésekben rejlik, hanem a törvények megtartásában, az uralkodóház iránti hűségben; gyermekeknek jó magaviseletben, szorgalomban, igyekezetben és összetartásban, miszerint egykor értelmes, jó honfiakká növekedjenek s magánérdekeiket a közakaratnak alárendelni megtanulják.

Mert valamennyien egy közös társaság tagjai vagyunk, melynek egyesült erővel kell az emberi boldogság és tudomány elnyerésére törekednie s az elődeinktől ránk szállott erkölcsi örökséget gyarapítania. Röviden,

Hisz a történelem elég sok oly alakot és eseményt tud felmutatni, melyeknek hallá-

Schvartz Károly, 8. Hauk József, 9. Traser Antal, 10. Münc Lipót, 11. Kirchner Mihály, 12. Petkovics János, 13. Vincsakovics János, 14. Szűcs Tamás, 15. Liebhauser István, 16. Traser Péter, 17. Traser Ferenc, 18. Mayer János, Rezső, 19. Babics Mladen, 20. Mayer János, 21. Schmidt Mihály, 22. Peinitz Antal, II. korosztály. 23. Reinhardt József, 24. Wetzl József, 25. Müller Jakab, 26. Szugfil Antal, 27. Schmidt Mátyás, 28. König József, 29. Szabó András, III. korosztály. 30. Schusster Antal, 31. Herbszt Antal, 32. Hermann János, 33. Gehring György, 34. Kolbert János, 35. Traser János, 36. Traser Mihály, 37. Lenc Ádám.

— **Meghalt Németországban.** Hauvaszer József bátaszéki mezei munkás, aki csak nemrég ment ki munka végett Németországba, f. hó 1-én Vernében Vesztfália meghalt. Halálának oka: gyomorbad.

— **Vegyeskereskedésben tanoncul jóházból való fiú fölvetetik.**

— **Művészek körűn.** Az országszerte közkedvelt Boesky testvérpár, a kitűnő magyar humoristák a napokban városunkon utaznak keresztül, s amint értesülünk városunkban is egy estén át fogják bemutatni művészetüket. A vidéki lapok nyomán írhatjuk, hogy Boesky zseniális művész, aki az országnak majdnem minden jelentékenyebb városát, sőt a külföldnek nagyrészt beutazta, s mindenütt tetszést aratott.

— **Elevenen eltemetve.** Mint a „T. K.“ írja, Reining Adám bonyhádi földműves mult esütörtökön Pfeiffer Katalin eselédjével földet hordott Neumann József homokbányájából, mely rajuk szakadt és őket eltemette. Mire a földet eltávolították róluk már mind a ketten meghaltak.

— **Ujabb vasuti előmunkálati engedély.** Wiener Emil mérnök és Fekete Adolf vállalkozó budapesti lakosoknak a kereskedelmi miniszter egy évre vasuti előmunkálati engedélyt adott a tervbe vett következő utvonal kiépítésére: Pécs, Üszög-pusztá, Püspök-

bogád, Romonya, Martonfa, Pécsvárad, Nagypall, Lovászhéty, Feked, Szébeny, Kéménd és Kövesd községek határain át Bátaszék állomásig. Szébenytől az utvonal Bozsok, Somberek, Baar községek határain át Mohács állomásig külön is elágazna. A helyi érdekű vasut engedélye rendes nagy keskenyvágányú gőzmozdonyu vasutvonalról szól. Az engedély kiadásáról a város tanácsát ma értesítette a kereskedelemügyi miniszter.

— **Gyilkos földmérés.** Neer János dunaszekcsői lakos f. hó 21-én Apfel András nevű szolgájával elment a Dunához, hogy kocsival homokot hordjanak a partoldalról. Alig kezdettek azonban a kiásott partnál lapátolni, midőn a 2 és fél méter magas part hirtelen leszakadt és maga alá temette a szolgát. A szerencsétlenül járt embert Milich Ferenc és Stürmer Franciska baari lakosok segélyével kiásták a földomladékból, de addigra már a szolga oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy rövid idő múlva meghalt.

— **Reinhard Becker & Comp.** (68, Rue Damrémont Paris XVIIIe.) fényképészeti műterméből remek életnagyságu képet kaptunk, amely kis fénykép után nagyított. A kép lapunk kiadóhivatalában megtekinthető. Ezen szolid céget bizalommal ajánljuk szíves olvasóinknak.

— **Megbirságotl közjegyző.** Káldy Gyula dr. szekszárdi kir. közjegyző egy hagyatéki eljárás alkalmából egyezségi tárgyaláskor a felek előadásait helytelenül foglaltatta jegyző könyvbe meg nem hatalmazott segédje által, aláírás után pedig közbeszúrásokat eszközölt az amugy is valótlán tényeket tartalmazó köziratba, a miért a szekszárdi járásbíróság fegyelmi feljelentést tett a közjegyző ellen. Káldy dr. azzal védekezett, hogy ő az ügyet Merfeld Lajos nevű segédjére bízta s csak a felolvasás után hitelesítette. A pécsi kir. törvényszék azonban nem fogadta el a védekezést s arra való tekintettel, hogy a közjegyző már 2 ízben volt büntetve, 200 korona pénzbüntetésre ítélte Káldy Gyula kir.

közjegyzőt. A kir. Kuria Vörösmarty Béla elnöklete alatt ma tárgyalta ez ügyet, melyen Tassy Pál koronaügyész helyettes a büntetés súlyosbitását kérte. A Kuria azonban Németh Péter védő meghallgatása után helybenhagyta az első bíróság ítéletét.

— **Országos tiltakozás az olasz borvámkedvezmény ellen.** Abból az alkalomból hogy Rómában ismét megindultak a hereskedelmi tárgyalások Magyarország-Ausztria és Olaszország között, a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete“, mint az összes magyar szőlőbirtokosok országos képviselője, még egy utolsó kísérletet tesz arra nézve, hogy az olasz borvámkérdés kedvezően irányíttassék. Ugyanis f. hó 8-án (Medárd napján) Budapesten reggeli 9 órakor a Tattersall nagy csarnokában, szemben a keleti pályaudvarral, országos tiltakozó népgyűlést tart, melyre az érdekelt fogyasztó közönséget, a szőlőbirtokosokat, a borkereskedőket, a vendéglősöket meghívja. Miután kétségtelenül Magyarország szőlőművelésének jövője, félmillió szőlősgazdának existenciája függ attól, hogy az olasz borvámkérdés kedvezően oldassék meg, illetőleg, hogy sem Olaszországnak, sem más bortermelő államnak semmiféle címen semmiféle kedvezmény borbehozatalra ne adassék, azért az érdekeket társadalomnak minden tőle telhetőt el kell követnie, hogy ezen kérdés kedvezően oldassék meg. Egy impozáns népgyűlés melyen a közvélemény elementáris módon nyilatkozik meg, mindenesetre leghivebb ki-fejezője lesz a hangoztatott követelmények igazságának. Azért ne mulassza el egy szőlősgazda se, aki csak szerét teheti, hogy megjelenésével a tiltakozó gyűlést minél impozánsabbá tegye.

— **A tartós szárazság által előidézett kár az egész országban általános és nemcsak a mezőgazdaságot, hanem más gazdasági ágakat is érzékenyen érintett.** Örvedetes azonban, hogy nem az összes gazdákat érte a károsodás, hanem főleg azokat, akik nem

tudna a tanító lelkesülni, mert csak úgy lelkesíthet.

A tanító előadása mellett, mint minden tárgy tanításánál, úgy itt is nagy szerepe van a szemléltetésnek. A belső szemléltetés által elérjük azt a célt, hogy rávezetjük a gyermeket az ok és okozat közti viszony felfogására s az eseményekből merített tanulságok önmaguktól való elvonására. A külső szemléltetés szintén hatalmas eszközül szolgál a hazaszeretet fejlesztésére. Ha alkalmunk nyílik növendékeinket valamely történeti nevezetességű helyhez kivezetnünk, úgy ne mulasszuk el az ahhoz fűződő mondát nekik ott elmesélni, ez által oly kitörülhetetlen benyomást nyernek, mely egész életükön keresztül élénken fog élni emlékezetükben. Utközben hadd gyönyörködjenek a természet szépségeiben, hogy kis szívük, mint az imádságos könyv minden lapja, teljék meg a haza szépségével és szeretetével.

A kirándulásoknak erkölcsi eredménye lesz a gyermek lelkében feltámadó és a régi ragyogás emlékezetét tiszteletben tartó kegyeletes érzés, melylyel a mult hagyományait mindenkor megbecsülni igyekeznek. Muzeum-

nak látogatása — a hol arra alkalom nyílik — szakszerű vezetés és érdekes előadás mellett, szinte e szent cél szolgálatában fog állani. Szóljunk még néhány szót a nemzeti iskolai ünnepélyekről, melyek az ifjú kedélyt erősen megragadják.

Midőn a lég megenyhül s a tavasz szép pompájában beköszönt, ünnepeljük a nemzet történeti tavaszát, március 15-ikét. E nagy nap említésének hallatára a multnak verőfényes emlékei bontogatják szárnyaikat lelkünkben; a szabadság, egyenlőség, testvériség eszméinek géniuszaik jelennek meg lelki szemünk előtt. Ismerjék meg gyermekeink is e nap felfogásukhoz alkalmazott történetét, a halhatatlan emlékü költő gyűjtő, felejthetetlen szavait: „Talpra magyar, hí a haza!“

Legyen szent ünneppé avatva a gyermekek előtt az a nap is, melyen szeretett királynőnk, Erzsébet, e szent mártyr a földi élettől megvált, hogy kegyelet övezze glóriás alakját. S így egyenkint minden nemzeti nagy nap emlékét méltóképpen ünnepeljük meg. Az ünnepélyek befejezéseül pedig hadd zendüljön fel az Egek Urához imádság gyanánt az ártatlan gyermekajkáról e dal: „Hazádnak rendületlenül híve őh magyar!“

Ezek tehát t. közgyűlés azon vezérelve, melyek szerény nézetem szerint a magyar tanítóságot kell, hogy vezessék eme szép és magasztos eszme elültetésében; érzem és tudom, hogy erőm, tehetségem sokkal csekélyebb, semhogy megközelítőleg is elérhetném azt a hatást, melyet előadásommal önökre tenni óhajtottam, de maga a tárgy is nagyszerűségénél és örök emberi voltánál fogva inkább elnémitja azt, ki fejtegetni akarja, semhogy ékes szókra fakasztaná. Mert hisz oly fenséges ez az érzés, hogy nagysága — az ellentétek szembeállításánál fogva — éppen a magunk kicsiségét juttatja eszünkbe; oly érzélem a hazaszeretet, mely az emberi lélek indulatainak skalájában a legmagasabb, legeszményibb, mely látásgot és erőt, nyugalmat és szenvedélyt, tüdő lemondást és harci lelkesedést egyesít, oly feladat van tehát ránk bízva t. közgyűlés, melyért egy szívvel, egy lélekkel kell összefognunk, hogy megvalósítsuk azt, mi minden becsületes magyar szívében ott rejlik hő kívánságként: Legyen ez a haza nagy és hatalmas, századokon át ragyogó dicsősége lobbanjon fel újra, legyen a magyar méltó erre a névre, erre a földre,

szeretnek a korrallaladni és minden ujjításnak esküdt ellenségei. Kiválóan érdekes jelenléte tapasztalhattunk ezuttal, azt t. i., hogy azok a gazdák, akik el nem mulasztották az elmúlt őszzel földjeiket a „csillagvédjegyű“ Thomassalakkal megtrágyázni, azok épen semmi kárt sem szenvedtek, — vetéseik nagyon szépek. Ez abban leli magyarázatát, hogy a Thomassalakkal trágyázott vetés kifejlődtebb, ellentállóbb volt a szárazság iránt. Ezen tapasztalat megcáfolja tehát azon szélteben elterjedt véleményt, hogy a „csillagvédjegyű“ Thomassalakkal csak akkor hat, ha elegendő csapadék van segítségére. Nagyon kívánatos volna, ha a gazdák a fenti tapasztalatból levonnák a tanulságot és nem idegenkednének a modern gazdálkodás áldásait saját előnyükre felhasználni.

— **Beszerzési áron alul.** Weisz Jenő kereskedő azt hirdette, hogy „az összes áruk 30%-kal a beszerzési áron alul lesznek elárúsítva“. A kereskedelmi miniszter ebben a tömeges és gyors vásárlásra ingerlő módot megállapított tartotta és a nevezettet iparkihágás miatt megbüntette.

A bátaszéki anyakönyvi hivatal értesítése

1904. évi május 31 től június 5-ig.

Született:

Liebhauser István, és Ferenc, (ikrek),
Eltér János, Tóth József, Miklósa János és
Anna Julia, (ikrek).

Kihirdetett:

Kardos István 30 éves hentes Novák
Katalin 22 éves hajadonnal, Bertalan István
37 éves csendőrőrmester Tettl Janka 22
éves hajadonnal (Bonyhád), Özv. Bekó Fe-
renc 39 éves mészáros Steiner Erzsébet 27
éves törv. elvált asszonyval (Szekszárd)
Fürstenhoffer Alajos 50 éves kefekötő Huml
Teréz 19 éves hajadonnal.

Meghalt:

Schwarz Andrásné szül. Gaszner Teréz
40 éves (méhbaj), Mikli Gáspárné szül. Geh-
ring Mária 23 éves (tüdőbaj), Ebert Jakabné
szül. Persen Katalin 30 éves (tüdőgümökör).

mely fölött ezer esztendő viharos fellegei vonultak el s ha mi magyar tanítók, a nemzet napszamosai e szent tudattól áthatott lélekkel fogunk munkánkhoz, ha mi mutatjuk az utat a jövő nemzedéknek, mely őket a haza fényének emelésére sarkalja, ugy büszke önérettel kérhetjük mi is részünket, mert általunk ismerték meg, szerették meg mindnyájunk édes anyját: a szép Magyarországot.

Fel tehát még egyszer a cél felé. A magyar tanítóság mindig fogékony volt a nemes ideál iránt, nem zárkozhatik el ez elől sem szükkebltlen; s ha lelkiismeretes gondal s buzgalommal ápoljuk a hazaszeretet szent Vesta-tüzét az ifjai lélekben, ugy megkönyebbült lélekkel tekinthetünk vissza a mult fáradaimaira; mert hiszen elértük azt, mi dolkünkben lelkedzett kívánsága édes mindnyájunknak: Legyen ember minden ember és messze a hármás bérc és négy folyó határain tul tisztelettel nézzenek a magyar nemzet fiaira.

**Ne vegyen
senki
hangszert,
mig**

REMÉNYI MIHÁLY

műhangszerész
es. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar
Királyi Zeneakadémia szállítója

315 ábrával ellátott
legujabb képes árjegy-
zékét át nem olvasta,
mely ingyen és bér-
mentve küldetik

BUDAPESTRŐL,
VI. Király-u. 44/II.

Jorgó János Órás.

Gyári raktár:

WIEN, III/4.,
Rennweg Nr. 75/B.

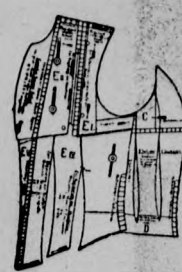
Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékeket ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztességes, rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába uj rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért **kezességet vállalok.**

Kivonat a nagy árjegyzékből: 7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra, nickel-tokban, 36 órás járással frt 2.30. 8039. sz. valódi ezüst páncél-láncz 15 gr. frt 1.— 7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű frt 5.— 7989. sz. inga-óra ütőművel, 2 súlylyal, 130 cm. magas frt 11.50. 7929. sz. jó ébresztő óra frt 1.20.

Szíveskedjék nevemre és a házszámra 75/B. pontosan figyelni.

**A hölgyvilág
részére!**

Minden t. hölgy saját maga, minden divat szerint, fáradság nélkül készítheti ruháját a **Guschelbauer Antal-féle**

**igazítható női derék-
szabászati készülék**

segélyével anélkül, hogy a szabászati rajtot megtanulta volna.

Eme készülék minden testalkat részére szabályozható.

Akadémiailag vizsgázott. — Számos elismerő-irat.
Utánvét mellett! **Egy készülék ára 3 kor.** Utánvét mellett!
Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.
8-8.

Guschelbauer Antal, Sopron.

Képviselek minden helységben kerestetnek.
Prospektusok ingyen.

**Dupla villanydelejes
kereszt vagy csillag.**

D. R. G. M. 88503. sz.

gyógyít és felüdit jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma (nehéz lélegzés), álmatlanság, fülzúgás, nehéz ballás, epilepsia (eskór), idegesség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél.** Azon beteg, aki 88.503. sz. készülékem által legfeljebb 44 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérelni; meg vagyok győződve készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona,
idült betegségeknel alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona,
könnyebb betegségeknel alkalmazandó.

A központi elárusítóhely szétküld utánvéttel vagy előleges fizetéssel a bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3/a. szám.

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

BUDAPESTEN, Deák Ferencz-utca 7. szám

engedélyez a legkedvezőbb feltételek mellett

3-6

törlesztéses jelzálogkölcsonöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a szinhelyen fogatosított becslés alapján.

Kölcsonkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandó.

A legkisebb engedélyezhető kölcson 2000 korona. — Drága kölcsonök convertálnak olcsóbbakra.

Bárminemű kérdések a fenti címhez intézve, gyors elintézésert nyernek.

BRÁZAY-féle Sósorszesz

A Brázay-féle sósorszesz a fejbőrt és a hajat megtisztítja a gombacsiráktól s ezzel elejét vesszük a hajhullásnak és a kopaszodásra vezető korpásodásnak.

Levélpapírok

egyszerű és diszdobozokban kaphatók

Báter János

könyvnyomdájában

— SZEKSZÁRDON. —

Fűszer-, vegyes- és divatárúkereskedőket látogató utazók és helyi ügynökök

fényes mellékkeresetre

tehetnek szert egy alkalmi mellékcikk ajánlásával, melyre minden kereskedőnek szüksége van. Ajánlatokra azonnal válaszolunk.

Apolló-nyomda

Budapest, VII., Almássy-tér 2.

H I R D E T É S E K

Hjutányos áron vétetnek fel lapunk kiadóhivatalában.

Tanonc kerestetik.

Jó házból való fiu

bábsütő-tanoncnak

felvétetik. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., Andrásy-út 2. szám.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:

Simplex-, Urania- és Vermorel-permetező,

„EGYSZERŰSÉG” szénkénegező,

„ACETYLEN” molylámpa

Molyfecskendők

és minden a szőlészet és pincészethez szükséges anyagok és eszközök.

Kimerítő árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Kleiszner György

férfiszabó

BÁTASZÉKEN, Király-ut.

Értesítés.

Szives örömmel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

férfi szabó műhelyemet

a Király-uton levő Herman Lipót-féle házba helyeztem át. Egyben van szerencsém a t. közönségnek tudomására hozni, hogy

férfi divat üzletet

is nyitottam. Raktáron tartok dús választékban kiváló finom minőségű **divatszövetet**, tartós **gyermekruhát** és mindenféle divatos **férfi- és gyermek-kalapokat**. Azon reményben, hogy pontos és szolid kiszolgálásom által a n. é. közönség teljes megelégedését kiérdemeltem, kérem, hogy nb. bizalmával a jövőben is megajándékozni méltóztassék.

Kitünő tisztelettel

7-7

Üzl. alap 1883.

Kleiszner György.